

FrikirkeNet har bedt mig give en faglig vurdering af Faktalinks tekst om ”Religiøs fundamentalisme”, særligt afsnittet ”Findes der fundamentalister i Danmark”. En sådan følger her:

Definitionerne i artiklen er urimeligt upræcise og derfor ubrugelige. Alle kristne ”ser på Bibelen som Guds ord”. Spørgsmålet er, hvad man mener med det? De fleste kristne forstår Jesus Kristus som ”Guds ord”, dvs. Guds afgørende åbenbaring, jf. Johannesevangeliets kapitel 1, mens Bibelen også kan karakteriseres som Guds ord, fordi Bibelen vidner om og fremhæver Jesus Kristus som det sande Guds ord. I folkekirkens liturgi omtales fx søndagens tekster traditionelt som ”Guds ord”.

Den danske forskningslitteratur skelner mellem det ortodokse bibelsyn, der fastslår, ofte i forlængelse af den historiske lutherske ortodoksi, at Bibelen er Guds inspirerede, autoritative og ufejlbarlige ord, og et konservative bibelsyn, der understreger, at Bibelen er Guds inspirerede og autoritative ord, idet man ikke mener, at Bibelen nødvendigvis er uden fejl i alle historiske og geografiske oplysninger etc. Disse to retninger findes repræsenterede i folkekirken såvel som i frikirkerne i Danmark, jf. senest følgende ph.d.-afhandling fra, som jeg havde fornøjelsen af at være vejleder for:

Flemming Kofod-Svendsen, *Teologi og konsekvens. Niels Ove Rasmussen Vigilius' teologiske virke med særligt henblik på bibelsyn, kirkesyn, konfessionstroskab, karismatik og samarbejde på den kirkelige højrefløj i sidste halvdel af det 20 århundrede*. Ph.d.-afhandling. 2014. 466 s., jf

<http://ep.teologi.dk/DiverseOpen/2014phdKofod-SvendsenFlemming.pdf>.

I øvrigt kan der henvises til solide fremstillinger i Niels Jørgen Cappelørn (red.) *Bibelsyn*, Gads Forlag, 1985, og Sigfred Pedersen (red.): *Skriftsyn og metode*, Aarhus Universitetsforlag 2007.

Over for disse danske tendenser står den amerikanske fundamentalisme, der ofte har udviklet en antiintellektualisme og kulturlukkethed, der har isoleret den fra det meste af den offentlige debat. En sådan fundamentalisme findes kun i ansatser i Danmark – og antageligt i lige grad i folkekirken og frikirkerne. Selv om tendenser til fundamentalisme kan spores i Danmark, er det urimeligt at beskrive hele miljøer som fx Indre Mission og frikirkerne som fundamentalister. Det er da også betegnende, at artiklen på Faktalink kun henviser til to avisartikler og ikke til nogen form for faglitteratur. På samme måde er eksemplet med Orla Villekjærs optræden i abortdebatten, som artiklen selv slutter med at mortificere som valid i sammenhængen, under lavmål. Villekjærs baggrund og motivation er langt mere kompliceret og nuanceret. I øvrigt er brugen af trossandheder i forbindelse med politisk handling langt fra forbeholdt fundamentalister. I praksis vil en tro som den kristne altid have politiske konsekvenser for den enkelte troende.

Etiketten fundamentalisme presses i artiklen på en urimelig måde ned over bestemte kirkelige grupperinger i Danmark. At artiklen slutter med at antyde, at det ikke er helt hensigtsmæssigt, bidrager kun til ubehjælpsheden. Særligt urimeligt er det, at de samlede frikirkelige miljø i Danmark karakteriseres som fundamentalistisk. Man har her ofte et konservativt eller bibelcentreret kristendomssyn, men sjældent et fundamentalistisk. Når frikirker i Danmark i sjældne tilfælde fremtræder militant, øjensynligt på et fundamentalistisk grundlag, overlever de kun i små grupper og i kort tid, jf. Faderhuset og Evangelist, hvis grundlag ikke primært var fundamentalistisk, se herom Ib Sørensens ph.d.-afhandling fra 2010: *Leg med ilden. Pentekostale trosfællesskaber og problematiske omverdensrelationer*, Syddansk Universitet.

Heroverfor står det faktum, at de danske frikirker generelt er kulturelt, akademisk og politisk aktive og alt andet end isolationistiske. Hertil kommer, at Bibelen især blandt de karismatisk orienterede frikirker langt fra er den eneste og ofte heller ikke den vigtigste kilde til kristen inspiration. Det er derimod omvendelseserfaringerne og de fortsatte erfaringer i det – mere eller mindre eksplicit karismatiske – åndelige liv hos den enkelte og i kirkernes forsamlinger.

Samlet ser finder jeg artiklen langt under lavmål i forhold til den standard, man må forvente af artikler på offentlige hjemmesider, der tilmed karakteriserer sig selv som faktuelle.

Med venlig hilsen

Hans Raun Iversen, dr. theol. h.c.

Lektor i Praktisk Teologi.

Leder af Center for Kirkeforskning

Københavns Universitet

Det Teologiske Fakultet

Afdeling for Systematisk Teologi

Karen Blixens Plads 16

DK2300 København K

DIR 35323716

MOB 22423520

hri@teol.ku.dk